

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
СУНЬСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Яруллина, д. 7а, с. Малая Сунь,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422173

тел.(факс): (85563) 3-07-03; e-mail: : Sun.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ СОН АВЫЛ ҘИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

Яруллин ур., 7а йорт, Кече Сон авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422173

Карап
№ 12

19.07.2024 ел.

Сон авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру түрында каарлар кабул итү тәртибен һәм Сон авыл җирлегенең муниципаль программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибен раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 һәм 17 статьялары, Сон авыл җирлеге Уставы нигезендә, Сон авыл җирлеге бюджеты чыгымнарының нәтижәлелеген һәм социаль-икътисадый үсеш бурыйчларын хәл итүнең нәтижәлелеген арттыру максатларында, Сон авыл җирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

Сон авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны булдыру һәм гамәлгә ашыру түрында каарлар кабул итү тәртибен (1 нче күшүмтә) расларга.

2. Сон авыл җирлеге муниципаль программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне уздыру тәртибен (2 нче күшүмтә) расларга.
3. Өлөгө каарны Татарстан Республикасының хокукый мәғълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча бастырып чыгарырга.
4. Өлөгө карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
5. Өлөгө карап үтәлешен контролъдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Сон авыл җирлеге
Башкарма комитет житәкчесе

М.Ф.Сәләхов

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Сон авыл жирлеге
Башкарма комитетының
19.07. 2024, №12 карарына
1 нче күшымта

Сон авыл жирлегенең муниципаль программаларын әшләү, аларны
формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында каарлар кабул итү
ТӘРТИБЕ

Әлеге Тәртип Сон авыл жирлегенең (алга таба - муниципаль берәмлек, Тәртип) муниципаль программаларын гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору, әшләү, гамәлгә ашыру һәм тикшерү кагыйдәләрен билгели.

1. Төп тәшенчәләр һәм терминнар

1.1. Әлеге Тәртиптә түбәндәге тәшенчәләр һәм терминнар кулланыла:

муниципаль берәмлекнең муниципаль программасы (алга таба - муниципаль программа) - тиешле чорга эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә муниципаль сәясәт өстенлекләренә һәм максатларына ирешүне тәэммин итә торган муниципаль сәясәт бурычларына, башкаруларына һәм ресурсларына бәйле планлаштырыла торган чарапар комплексын үз эченә алган стратегик планлаштыру документы;

Муниципаль программа тиешле структур элементлары булган ярдәмче программаларны үз эченә ала:

- 1) төп чарапар,
- 2) ведомство максатчан программалары,
- 3) муниципаль проектлар,
- 4) чарапар,
- 5) муниципаль проектларның аерым чарапары (шул исәптән халыкның аерым төркемнәренең ихтыяжларын исәпкә алып, кирәк булганда);

• ярдәмче программа - муниципаль программа кысаларында аерым максатларга ирешүгә һәм аерым бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чарапар (проектлар) комплексиннан гыйбарәт муниципаль программаның состав өлеше;

• максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) - муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышын, муниципаль программада караплан максатларга ирешүне һәм бурычларны хәл итүне сан яғыннан характерлыгы торган күрсәткечләр;

Муниципаль программаның нәтижәлелеге - муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенә муниципаль программаны гамәлгә ашыру нәтижәләренең өлеше.

1.2. Муниципаль программаны әшләү һәм гамәлгә ашыру жаваплы башкаручы, ёстәмә башкаручылар һәм муниципаль программада катнашучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.3. Муниципаль программаны жаваплы башкаручы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль программа әшләү;
- муниципаль программа структурасын, муниципаль программыны башкаручылар һәм анда катнашучылар исемлеген булдыру;
- муниципаль программыны гамәлгә ашыруны оештыру, шул исәптән гамәлгә ашыру нәтижәләренә мониторинг ясау;
- муниципаль программага үзгәрешләр проектларын башлап жибәрү һәм әзерләү;
- муниципаль программының нәтижәлелеген бәяләүне уздыру;
- муниципаль программыны гамәлгә ашыру барышы турында хисап әзерли.

1.4. Муниципаль программыны җаваплы башкаручы йөкләмәсе буенча муниципаль программыны (ярдәмче программыны, ярдәмче программының аерым структур элементларын) әшләүче муниципаль программыны һәм (яисә) күрсәтелгән өлкәдә үз әшчәнлеген гамәлгә ашыручы муниципаль учреждениеләрне башкаручылар булырга мөмкин.

1.5. Муниципаль программыны үтәүчеләр - Сон авыл жирләгә башкарма комитеты (алга таба - башкарма комитет), Сон авыл жирлегенең башка жирле үзидарә органнары, муниципаль программыны, ярдәмче программыны әзерләү һәм (яисә) гамәлгә ашыру өчен җаваплы муниципаль учреждениеләр, ярдәмче программының яисә ярдәмче программының аерым структур элементларын әшләү өчен җаваплы муниципаль учреждениеләр.

1.6. Муниципаль программада катнашучылар - Сон авыл жирлегенең башкарма комитеты, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, хокукларын муниципаль программа ярдәмче программының бер яисә берничә структур элементын үз компетенцияләре кысаларында гамәлгә ашыруда катнашучы муниципаль программының җаваплы башкаручы итеп билгеләнгән юридик һәм физик затлар.

2. Гомуми нигезләмәләр

2.1. Муниципаль программалар федераль, тәбәк һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезләмәләреннән чыгып, башкарма комитет, муниципаль берәмлек башлыгы каарлары, муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары каарлары нигезендә әшләнә.

Муниципаль программаларны формалаштырганда илкүләм проектларның, тиешле илкүләм проектларның, тиешле өлкәләрдә гамәлгә ашырыла торган региональ проектларның состав өлеше булган федераль проектларның максатлары һәм бурычлары исәпкә алына.

2.2. Муниципаль программаларга Сон авыл жирләгә бюджетыннан тулсынча яисә өлешчә финансланучы программалар (алга таба - муниципаль берәмлек бюджеты, жирлек бюджеты) керә.

2.3. Муниципаль программыны ярдәмче программаларга бүлү һәм ярдәмче

программаларның структур элементлары максатларга һәм хәл ителә торган бурычларга ирешү планлаштырыла торган максатларның құләме һәм катлаулылығы, шулай ук аларны ғамәлгә ашыруны рациональ оештыру принцибиннан чыгып ғамәлгә ашырыла.

2.4. Муниципаль программалар чарапары, ведомство максатчан программаларын да кертеп, озак сроклы максатчан программалар чарапарын кабатлап тора алмый.

Аерым очрактарда муниципаль программалар берничә муниципаль программаны һәм (яисә) ведомство максатчан программаларын берләштерү юлы белән формалаштырылырга мөмкин, шулай ук ведомство максатчан программаларыннан яисә башка муниципаль программаларның ярдәмче программаларыннан үзгәртеп корылырга мөмкин.

2.5. Муниципаль программаларның, шулай ук аларның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) характерлаучы максатларын, бурычларын һәм тәп чарапарын булдырганда, финанслауның тиешле чыганаклары құләмнәре, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларын, бюджетттан тыш чыганакларны да кертеп, исәпкә алына, шулай ук муниципаль программа нәтижәләренә йогынты ясый торган башка инструментлар да исәпкә алына.

2.6. Муниципаль программалар башкарма комитет карапы белән раслана.

Муниципаль программаның ярдәмче программаларына һәм ярдәмче программаларына үзгәрешләр кертү муниципаль программага үзгәрешләр кертү юлы белән ғамәлгә ашырыла.

2.7. Башкарма комитетның муниципаль программаны раслау турсындагы (муниципаль программага үзгәрешләр кертү) карапы Сон авыл жирлегенен рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

3. Муниципаль программалар эшләү өчен нигезләр

3.1. Муниципаль программаларны эшләү өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле юнәлешләре һәм тәп юнәлешләре белән билгеләнгән максатлары һәм бурычлары булу;

б) жирлекне үстерүнен проблемалы мәсьәләләре булу;

в) федераль, региональ һәм (яисә) муниципаль дәрәҗәдәге хокукий актларда шундый ук программалар эшләү һәм кабул иту турсында таләпләр (тәкъдимнәр) булу, шул исәптән тиешле муниципаль программа булу Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджеттара трансферлар бирү шарты булса.

Программаны эшләүнен инициаторы булып башкарма комитет тормаган очрактарда, муниципаль программаны (подпрограмманы, подпрограмманың структур элементын, муниципаль проектны) әзерләү (үзгәрешләр кертү) буенча тәкъдимнәр, документлар әйләнешенең ғамәлдәге кагыйдәләре нигезендә башкарма комитетка жиберелә.

4. Программаларны эшләү

4.1. Муниципаль программалар проектларын эшләүдә башлап йөрүчеләр булып жирлек вәкилләре жыены (алга таба - Жыелыш), Сон авыл жирлеге башлығы (алга таба - Башлык) торырга мөмкин.

4.2. Муниципаль программаны федераль һәм (яисә) региональ хокукий актларда эшләу турында таләпләр булганда, муниципаль программа проектын эшләү турында карар (муниципаль программага үзгәрешләр кертү) район башлыгы кабул итә.

4.3. Муниципаль программада:

- муниципаль программа паспорты;
- ярдәмче программа паспорты;

- аларны гамәлгә ашыру срокларын һәм көтелгән нәтижәләрне, шулай ук максатчан күрсәткечләр һәм ярдәмче программалар нәтижәләре белән үзара бәйләнеш турында белешмәләрне күрсәтеп, муниципаль программа ярдәмче программаларының структур элементлары исемлеге һәм характеристикалары;

- кирәклे муниципаль актларның исемнәрен һәм аларны кабул итү срокларын күрсәтеп, муниципаль программаның максатына һәм (яисә) көтелгән нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән хокукий җайга салуның төп чарапары;

- ярдәмче программалар, ярдәмче программаларның структур элементлары һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыру еллары буенча бүлүдә муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренең (индикаторларының) планлы күрсәткечләре;

- ярдәмче программалар, ярдәмче программаларның структур элементлары, гамәлгә ашыру еллары һәм муниципаль программаны финанслау чыганаклары буенча бизәклә муниципаль программаны финанс белән тәэмин итү турында белешмәләр;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыру чарапары исемлеге;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисап;
- ёстәмә һәм нигезләүче материаллар (муниципаль программаның жаваплы башкаручысы карары буенча).

4.4. Муниципаль программа паспортында түбәндәгә бүлекләр булырга тиеш:

- 1) Муниципаль программа исеме;
- 2) муниципаль программаны жаваплы башкаручы;
- 3) муниципаль программаны үтәүчеләр;
- 4) муниципаль программада катнашучылар;
- 5) муниципаль программаның максатлары;
- 6) муниципаль программа бурычлары;
- 7) муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары);

- 8) муниципаль программыны гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары;
- 9) муниципаль программыны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итү;
- 10) муниципаль программыны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтиҗәләре;
- 11) Муниципаль программа ярдәмче программалары исемлеге, шул исәптән тәп чараптар, ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар;
- 12) муниципаль программыны гамәлгә ашыру барышында сатып алына (төзелә) торган муниципаль мөлкәт исемлеге;
- 13) Муниципаль программыны гамәлгә ашыру барышында муниципаль хезмәтләр һәм башкарыла торган эшләр исемлеге.

4.5. Муниципаль программының үзенчәлеген исәпкә алып, җаваплы башкаручы каравы буенча, муниципаль программа паспортының тиешле бүлекләре таблица формасында чагылдырылырга мөмкин.

4.6. Муниципаль программының ярдәмче программыны паспорты муниципаль программа паспорты кебек үк төзелә, шул ук вакытта "Муниципаль программыны ярдәмче программалары исемлеге, шул исәптән тәп чараптар, ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар исемлеге" бүлеге " ярдәмче программының тәп чарапы исемлеге, шул исәптән ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар исемлеге" бүлеге белән алмаштырыла.

4.7. Исеме муниципаль программа максатларына мөмкин кадәр туры килергә тиеш.

4.8. Муниципаль программының максатлары һәм бурычлары жирлекне социаль-икътисадый үстерүнен тәп юнәлешләрен туры килергә тиеш.

Муниципаль программа максатларына карата куела торган таләпләр:

- үзенчәлек (максатлар муниципаль заказчылар, башкаручылар һәм муниципаль программа чарапарында катнашучылар компетенциясен туры килергә тиеш);
- казанышларга ирешү (максатлар мөмкин кадәр тормышка ашырырлык булырга тиеш);
- үлчәнеш (максатларга ирешү нәтиҗәләрең сан яғыннан бәяләү мөмкинләгә булырга тиеш);
- вакытка карата билгелелек (максатка ирешү срогы билгеләнгән һәм аның казаныш этаплары билгеләнгән булырга тиеш).

4.9. Муниципаль программага финанслауның башка чыганакларын керту, жирлек бюджетыннан тыш, аларны документаль раслаганды гына (имзаланган килешүләр, шартнамәләр, гарантияле хатлар, федераль һәм региональ дәүләт һәм башка максатчан программалар паспортлары, тиешле бюджетлар турындагы законнар һәм каарлар) мөмкин.

4.10. Муниципаль программага үзгәрешләр керту муниципаль берәмлек бюджеты турындагы каарларга үзгәрешләр керту турында вәкиллекле орган каарлы проектын әзерләү

өчен нигез булып тора.

Муниципаль программа чарапарын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен плансаштыру Соң авыл жирлегендә бюджет корылышы һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Агымдагы финанс елында муниципаль берәмлек бюджетын үтәү барышында муниципаль программаны гамәлгә ашыруны факттагы финанс белән тәэммин иту күрсәткечләре муниципаль программа составында расланган күрсәткечләрдән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль берәмлекнең норматив хокукий актлары нигезендә бюджет турындагы карага үзгәрешләр кертмичә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертуне җайга сала торган нигезләрдә һәм чикләрендә аерылырга мөмкин.

4.11. Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) аны гамәлгә ашыру этапларын, бурычларны хәл итүне һәм максатларга ирешүне сан яғыннан характеристарга тиеш, шулай ук:

- а) муниципаль программаны гамәлгә ашыру юнәлтелгән конкрет өлкәнең үсеш үзенчәлекләрен, проблемаларны һәм төп бурычларны чагылдырырга;
- б) микъдар әһәмияте булырга тиеш;
- в) муниципаль программаны гамәлгә ашыруның төп мәсьәләләрен һәм этапларын хәл итүгө турыдан-туры бәйле булырга;
- е) муниципаль биремнең төп параметрларын күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең (башкарыла торган эшләрнең) сыйфаты һәм күләме өлешендә чагылдырырга.

4.12. Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) исемлегенә түбәндәге шартларның берсен канәгатьләндерә торган күрсәткечләр кертелергә тиеш:

- а) Россия Федерациисе законнарында, региональ законнарда билгеләнгән халыкара оешмалар кабул иткән методикалар буенча исәпләнә;
- б) дәүләт (федераль, региональ) статистик күзәтүе күрсәткечләре нигезендә билгеләнә, шул исәптән жирлек территориясендә, яисә ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында муниципаль программаны үтәүчеләргә һәм жаваплы башкаручыларга ачык кулланылыштагы яисә һәркем файдалана алырлык мәгълүмат мониторингы нигезендә билгеләнергә мөмкин;
- г) муниципаль программага өстәмә һәм нигезләүче материалларда китерелгән методикаларның башкарма комитеты раслаган буенча исәпләнә.

4.13. Максатчан күрсәткечләрне (индикаторлары) исәпләү методикасы шундай ук күзәтелә торган күренешләрне, объектларны, процессларны яисә аларның үзлекләрен чагылдыра торган күрсәткечләрнең чагыштырмасын тәэммин итәргә тиеш (шул исәптән үлчәү берәмлекләренең бердәмлеген һәм хисапларның периодлылыгын).

4.14. Муниципаль программаны жаваплы башкаучы муниципаль программа проектын һәм башкарма комитетның муниципаль программаны башкаручылар тарафыннан

килештерелгөн муниципаль программаны раслау түрүндагы каары проектын Башлык раславына тәкъдим итә.

5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү

5.1. Чираттагы финанс елыннан башлап финансланырга тиешле муниципаль программалар вәкиллекле органга Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирлек бюджеты түрүнда каар проектын кертү көненә кадәр бер айдан да соңға калмыйча расланырга тиеш.

5.2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек бюджеты түрүндагы вәкиллекле органның чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы составындагы каары белән раслана.

5.3. Муниципаль программа нәтижәләренә ирешү максатларында җаваплы башкаручы:

- муниципаль программада катнашучыларның һәм катнашучыларның эшчәнлеген гамәлгә ашыруга һәм координацияләүгө оператив идарә итүне тәэммин итә;

- муниципаль программа чараларын үтәүнен сроклары һәм сыйфаты үтәлешен тикшереп тора;

- әлеге Тәртипнен 7 бүлеге нигезендә муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы түрүнда хисап әзерли һәм бухгалтериягә тапшыра;

- муниципаль программа нәтижәләренә житмәү куркынычын бәяли һәм мондый куркынычларны минимальләштерү (бетерү) буенча тәкъдимнәр эшли;

- муниципаль программага үзгәрешләр кертү түрүнда тәкъдимнәр әзерли.

5.4. Муниципаль программаны башкаручылар һәм анда катнашучылар:

- сатып алулар өлкәсендәге гамәлдәге законнар нигезендә муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәклө товарлар, эшләр һәм хезмәтләр сатып ала;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы түрүнда үз компетенцияләре чикләрендә билгеләнгән вакытта хисап әзерлиләр һәм җаваплы башкаручыга тапшыралар;

- Нәтижәләр кимү куркынычы булу түрүндагы мәгълүматны һәм муниципаль программага үзгәрешләр кертү түрүндагы тәкъдимне җаваплы башкаручыга әзерлиләр һәм жибәрәләр.

5.5. Муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләү җаваплы башкаучы тарафыннан Сон авыл жирлеге муниципаль программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне уздыру Тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү, аларның гамәлдә булуын туктату тәртибе
6.1. Муниципаль программага түбәндәге очракларда үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- жирлек бюджеты параметрларын, бюджетттан тыш чыганаклардан көтелө торған көртөмнәрне үзгәртү;
- ярдәмче программаны (муниципаль программа ярдәмче программасының структур элементларын) керту (төшөрөп калдыру) зарурлығы булу;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыру срокларын, ярдәмче программаны яисә муниципаль программа ярдәмче программасының аерым структур элементларын үзгәртү зарурлығы.

Муниципаль программага үзгәрешләр керту өлеге Тәртипнәң 2-4 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Муниципаль программага үзгәрешләр керту турында башкарма комитет каарлары проектларын җаваплы башкаручы башкара.

6.3. Муниципаль программага үзгәрешләр керткәндә түбәндәгे параметрларны үзгәртү рөхсәт ителми:

- программаның максатлары һәм бурычлары;
- хисап һәм аңа кадәрге чорлар программасын финанслау күләмнәрен, максатчан күрсәткечләрне (индикаторларны) һәм гамәлгә ашыру нәтижәләрен;
- аларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен (яисә бюджетттан тыш чыганакларны) бүлеп бирмичә чараптар керту, моңа чараптарны гамәлгә ашыру өчен инде расланган күләмнәрдән тыш өстәмә бюджет ассигнованиеләре бүлеп бирү таләп ителмәгән очраклар керми.

6.4. Муниципаль программа чарапларын гамәлгә ашыруга бүлеп бирелгән бюджет ассигнованиеләрен ярдәмче программалар, муниципаль программа ярдәмче программаларының структур элементлары арасында яңадан бүлү рөхсәт ителә:

- агымдагы финанс елына һәм план чорына каралган бюджет ассигнованиеләре күләмнәре чикләрендә;
- әгәр күрсәтелгән яңадан бүлү муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренең (индикаторларының) планлы күрсәткечләренең начараоюна китермәсә, шулай ук тәп чарапларны, муниципаль проектларны, муниципаль программа чарапларын гамәлгә ашыру срокларын шактый арттыруга китерсә;
- муниципаль программаны башкаручылар һәм анда катнашучылар белән алар компетенциясе чикләрендә һәм башкарма комитет белән килештереп.

6.5. Муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисап әзерләгәндә катнашучылар, башкаручылар һәм муниципаль программаны җаваплы башкаручы тарафыннан исәпкә алына.

6.6. Муниципаль программаның гамәлдә булуы түбәндәгे очракларда туктатыла:

- муниципаль программа максатларына ирешү;

- муниципаль программа максатларына ирешу мөмкінлеге булмау, шул исәптән форс-мажор хәлләр барлыкка килү аркасында;
- билгеләнгән максатларга һәм бурычларга туры килә торган яңа муниципаль программа кабул итү, шул исәптән бер муниципаль программа чараларын муниципаль программаларның башка өлешенә яисә берләшмәләренә керту юлы белән, 08.08.2023 N 12 номерлы карар редакциясендә.

7. Программаны гамәлгә ашырганда контроль һәм хисаплылык

7.1. Соң авыл жирлегенең муниципаль программаларының үтәлешен тикшереп торуны башкарма комитет башкара.

7.2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплылык һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның күләм һәм сыйфатлы курсәткечләренә ирешу өчен җаваплы башкаручы җаваплы була.

7.3. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруны мониторинглауны тәэммин итү максатында муниципаль программаның җаваплы башкаручы квартал саен хисап кварталыннан соң килүче айның 25 числоыннан да соңға калмычча башкарма комитетның бухгалтериясенә муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисап жибәрә, ул түбәндәге мәгълүматны үз эченә алырга тиеш:

- хисап чорына курсәткечләрнең (индикаторларның) факттагы курсәткечләренең, шулай ук (булган очракта) хисап чорында нәтижәләргә житмәү сәбәпләренең һәм план үтәлеше куркынычын бәяләү нәтижәләренең билгеләнгән срокларда киметүнең сәбәпләрен курсәтеп, муниципаль программаны гамәлгә ашыру чаралары исемлеген үтәү турында;
- ярдәмче программалар, ярдәмче программаларның структур элементлары, муниципаль программаны финанслау нәтижәләре һәм чыганаклары буенча бүлүле муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэммин итүнең факттагы күләме турында;
- хисап чорында муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәләренең жирлекнең социаль-икътисадый үсешенә йогынтысын нигезләп, муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру барышы турында аналитик язы.

7.4. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында еллық хисап башкарма комитет бухгалтериясендә түбәндәге срокларда тапшырыла:

- алдан - хисап елыннан соң килүче елның 15 февраленнән дә соңға калмычча;
- тәгәлләштерелгән - хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңға калмычча.

7.5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында еллық хисапта түбәндәгеләр булырга тиеш:

- а) хисап чорында ирешелгән нәтижәләрне тасвиrlау;
- б) муниципаль программаның максатчан курсәткечләренә (индикаторларына) ирешү

турында белешмәләр;

в) муниципаль программаны гамәлгә ашыру планы (планы) нигезендә билгеләнгән срокларда башкарылган һәм үтәлмәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) контроль вакыйгалар исемлеге;

г) билгеләнгән срокларда башкарылган һәм үтәлмәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) чарагар исемлеге;

д) муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау, шулай ук муниципаль программа нәтижәләренә ирешү куркынычын бәяләү;

е) жирлек бюджетының бюджет ассигнованиеләреннән, муниципаль программа чараларын үтәүгә бюджеттән тыш акчалардан файдалану турындагы күрсәткечләр;

ж) муниципаль программага кертелгән җаваплы башкаручы турында мәгълүмат;

з) муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләү;

и) муниципаль программаны гамәлгә ашыруга идарә итүнен формаларын һәм ысуулларын үзгәрту, финанслауны қыскарту (арттыру) һәм аны корректировкалау, аерым чараларны яисә тулаем муниципаль программаны вакытыннан алда туктату турында тәкъдимнәр;

7.5. муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисап бирү сроклары җаваплы башкаучыга һәм муниципаль программада катнашучыларның башкаучыларына һәм катнашучыларга муниципаль программа текстинде билгеләнә.

8. Программаларны гамәлгә ашыру өчен җаваплылык

8.1. Ҙаваплы башкаучы һәм муниципаль программаларны башкаучылар аларны гамәлгә ашырган өчен гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы булалар.

8.2. Муниципаль программаларда катнашучылар - муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруга каралган акчаларны алучылар, гамәлдәге законнар нигезендә бюджет акчаларын максатчан файдаланмаган өчен җаваплы булалар.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Сон авыл жирлеге
Башкарма комитетының
19.07. 2024, №12 карарына
2 нче күшүмтә

Сон авыл жирлеге муниципаль программаларын
гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләүне уздыру
ТӘРТИБЕ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләү аны эшләү этабында, шулай ук хисап чорында муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышы турындагы хисаплылыкны карау йомгаклары буенча жаваплы башкаручы тарафыннан үткәрелә.

1.2. Муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләү максатларында хисап чоры тарафыннан финанс елы таныла.

1.3. Муниципаль программаның планлаштырылган нәтижәлелеген бәяләү аны гамәлгә ашыруның бөтен чорына гамәлгә ашырыла.

1.4. Социаль һәм икътисадый нәтижәлелек критерийлары сыйфатында муниципаль программаның жирлекнең социаль һәм икътисадый үсешенә планлаштырылган өлеше бәяләнә.

1.5. Планлаштырылган нәтижәләргә ирешү дәрәҗәсен ачыклау максатыннан, асылда ирешелгән нәтижәләр аларның планлы мәғьнәсе белән абсолют һәм чагыштырмача тайпылышлар формалаштыру белән чагыштырыла.

Тиндәш тайпылышлар булган һәр юнәlesh буенча (унай һәм тискәре - 10 проценттан артык) сизелерлек тайпылышлар булган очракта, муниципаль программа нәтижәләренә йогынты ясаган факторларга анализ ясала.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру нәтижәләренә йогынты ясаучы факторлар эчке (муниципаль программаны башкаручылар һәм катнашучылар, жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлек дәрәҗәсендә төzelә һәм идарә ителә) һәм тышкы программаларга бүленә.

Һәр төркем фактор, эчке һәм тышкы факторлар өчен аларның күрсәткечләрнең планлы (фаразлана торган) күрсәткечләрдән тайпылуына йогынтысы бәяләнә.

1.6. факторлы анализ нәтижәләре буенча муниципаль программы, чарапарны, бурычларны, составны һәм сан күрсәткечләрен (индикаторларны) гамәлгә ашыру плannарының (план-графикларының) үзгәрюе, шулай ук муниципаль программы чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чорына) финанслау қуләмнәрен үзгәрту нигезләнә.

1.7. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча муниципаль программы жаваплы башкаручы тарафыннан жирлек бюджеты турындагы каар проекти чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) кертелгән көнгә кадәр 15 әш көненнән дә соңга калмыйча жыелышта башкарма комитетның бухгалтериясенә финанслауны кыскарту (арттыру) һәм (яисә) корректировкалау, тулаем муниципаль программын вакытыннан алда туктату, муниципаль программының ярдәмче программалары яисә ярдәмче программасының аерым структур элементлары турындагы тәкъдим жибәрелергә мөмкин.

Күрсәтелгән тәкъдимне яклар аларны туктату турында килешүгә ирешмәгән, жирлек бюджетының чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә бәйле суд каарлары үтәлмәгән муниципаль контрактлар (килешүләр, килешүләр) булганда, муниципаль бюджет турында каар проектинда чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) күрсәтелгән йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре һичшикsez каралырга тиеш.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү критерийлары

2.1. Муниципаль программаның нәтижәлелеге критерийлары түбәндәгеләр:

- жирлекнең социаль-икътисадый үсеше өстенлекләре системасына муниципаль программаның туры килүе (K1);
- муниципаль программада программа ысулын куллану шарты булган бурчлар булу (K2);
- муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге индикаторларын (индикаторларын) һәм максатчан күрсәткечләрне эшләү дәрәҗәсен (K3);
- муниципаль программаны финанс белән тәэммин итү дәрәҗәсе һәм аның структур параметрлары (K4);
- муниципаль программаны (K5) үтәү барышын идарә итүне һәм тикшереп торуны оештыру.

2.2. Муниципаль программаның нәтижәлелеге критерийларының әһәмияте балларда исәпләнә.

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАЛАРНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУНЫҢ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘҮ СИСТЕМАСЫ

Критериял әр	критерийның исеме	критерийның эчтәлеге	Балл
K1	Авыл жирлеген социаль-икътисадый үстерү өстенлекләре системасына туры килү	1. Проблема муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларда жирлекне социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле бурчларына, хәл ителә торган, шул исәптән программа алымнарына керә һәм проблемалы даирәгә бер яисә берничә гамәлдәге яисә эшләнә торган федераль, региональ һәм муниципаль программаларга туры килә.	10
		2. Проблема муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларда жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле бурчларына кертелмәгән, әмма аларның күрсәткечләре Россия буенча уртача яисә регион буенча уртача күрсәткечләрдән начарауга таба сизелерлек (10 һәм андан да күбрәк) аерылган һәм (яисә) уңай динамикага ия булган күрсәткечләр белән характерлана.	5
		3. Проблема муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларда жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле бурчларына	0

		кертелмәгөн һәм программа документы материаллары уңайсыз тенденцияләр түрында бер мәгънәле нәтижәләр ясарга мөмкинлек бирми.	
K2	Программа методын куллануны хәл итү шарты булган бурычлар программасында кую	1. Муниципаль программалар эшләү түрында таләпләр (тәкъдимнәр) куелган Россия Федерациясе бюджет системаһының башка дәрәҗә бюджетыннан бюджетара трансферт бирү түрында шундый ук максатчан юнәлештәге федераль һәм (яисә) региональ программа булу.	10
		2. Программа документы критерийга туры килә, әмма чарапар исемлегендә сизелерлек күләм (10 проценттан һәм андан да күбрәк) җаваплы башкаручының, аның башкаручыларының һәм аларга буйсынуучы учреждениеләрнең административ хужалык әшчәнлеген характеристлаучы күрсәткечләрне (шул исәптән финанс яктан) тәшкил итә. Башка муниципаль программалар чарапарының муниципаль программа чарапарының бер өлешен кабатлау билгеләре булган очракта.	5
		3. Программа документы критерийга туры килми. Программалы документта жирле үзидарә органнары әшчәнлеген финанс белән тәэммин итүгә чыгымнар бар.	0
K3	Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге индикаторларын һәм максатчан күрсәткечләрне (индикаторларны) эшләү дәрәҗәсе	1. Программада билгеләнгән таләпләргә туры килә торган муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге индикаторлары (индикаторлар) һәм максатчан күрсәткечләр булу, программаны гамәлгә ашыру еллары буенча күрсәткечләр динамикасы түрында мәгълүмат булу. Статистик күзәтүнен күрсәткечләре булмаган очракта, күрсәткечләрне исәпләү һәм бәяләү методикасы эшләнде.	10
		2. Программада максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге индикаторлары бар. Программада күрсәтелгән күрсәткечләрне исәпләү һәм бәяләү методикалары юк.	5
		3. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижәлелеге индикаторлары юк.	0
K4	Муниципаль программаны финанс	1. Барлык чыганаклардан да муниципаль программаны финанслау исәп-хисап	10

	белəн тәэмmin итү дәрәжесе həm anyң структур параметрлары	күрсәткеченең 80 процентыннан артыгын тәэмmin ителгән (фактта) .	
		2. Барлық чыганаклардан да муниципаль программаны финанслау исәп-хисап күрсәткечләренең 50 дән 80 процентка кадәр тәэмmin ителгән (фактта шулай булган).	5
		3. Барлық чыганаклардан да муниципаль программаны финанслау исәп-хисап күрсәткеченең 50 процентыннан кимрәк тәэмmin ителгән (фактта) булса.	0
K5	Муниципаль программаны үтәү барышына идарә həm контролъ оештыру	1. Программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисап билгеләнгән таләпләргə həm тәкъдимнәргə тулысынча туры килә. 2. Программаны гамәлгә ашыру барышы турында хисапның тулы күләмдə белешмәләре юқ, бу программаны гамәлгә ашыру барышына объектив бәяләүне кыенлаштыра.	10
		3. Программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисап билгеләнгән таләпләргə həm тәкъдимнәргə туры килми həm эшкәртелергə тиеш.	5
			0

2.3. Муниципаль программаның (K) нәтижәлелеген бәяләүнең йомгаклау күрсәткече түбәндәге формула буенча критерийлар буенча алынган бәяләүләр нигезендә исәпләнә:

$$K = K1 + K2 + K3 + K4 + K5$$

2.4. Муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләүнең йомгаклау күрсәткеченең əhəmияте түбәндәге шкала буенча бәяләнә:

К интеграль күрсәткеченең суммар əhəmияте	Программаның сыйфат характеристикасы
45 тән 50 баллга кадәр	Нәтижәле
35 тән 45 баллга кадәр	Шактый нәтижәле, əмма әшләп бетерүне таләп итә
25 тән 35 баллга кадәр	Аз нәтижәле, житди әшләп бетерүне таләп итә
25 баллдан кимрәк	Нәтижәле түгел, туктатылырга тиеш